

PYTANIE JAWNE

„WESELE”
WIDMA I ZJAWY

Symboliczne znaczenie widm i zjaw

**Omów zagadnienie
na podstawie Wesela
Stanisława Wyspiańskiego.
W swojej odpowiedzi
uwzględnij również
wybrany kontekst.**

Wstęp:

Dramat „Wesele” Stanisława Wyspiańskiego to nie tylko osąd polskiego społeczeństwa, zbiór rad dla narodu, które mają na celu pomóc we wszczęciu powstania narodowowyzwoleńczego ale także dzieło, w którym przenikają się dwa światy – świat realny i nadprzyrodzony. W dramacie nic nie dzieje się bez powodu, obecność widm i zjaw jest kluczowa dla zrozumienia całego utworu Stanisława Wyspiańskiego.

Teza:

**Postaci z zaświatów
ukazują wewnętrzne lęki,
marzenia oraz moralne
konflikty bohaterów.**

SŁONIK

Argument:

W utworze pojawiają się kolejno: widmo zmarłego kochanka, błazen Stańczyk, Rycerz Zawisza Czarny, Hetman Ksawery Branicki i Jakub Szela. Obecność Stańczyka przypomina o złotych czasach

Rzeczypospolitej. Sama postać była uosobieniem wielkiej mądrości politycznej. Nadworny błazen interesował się Polską, był patriotą i czynnie uczestniczył w życiu społecznym. Zależało mu na potędze kraju. Jest przeciwieństwem biernego dziennikarza, potępiającego polską przeszłość, niechętnego do głoszenia narodowowyzwoleńczych haseł.

**Postać rycerza Zawiszy Czarnego również
nawiązuje do czasów
wielkości Polski Jagiellonów. Podejmuje
on dyskusję z Poetą - Kazimierzem
Przerwą-Tetmajerem będącym
przedstawicielem dekadentyzmu,
pozbawionym nadziei na lepsze czasy.
Rycerz stwierdza, iż Poeta w trudnych dla
Polski czasach ma szczególne znaczenie.
Powinien podnosić
Polaków na duchu, wzywać ich do
wszczęcia powstania i walki o wolność.
Jego pesymizm ma osłabiać
naród i hamować marsz ku wyzwoleniu.
Duchy zatem są pewnym odbiciem
niespełnionych ambicji, wartości, które
wyparli przedstawiciele
inteligencji. Przypominają o skupieniu na
ulotnych przyjemnościach i odrzuceniu
tematu przyszłości kraju.**

Kontekst

Wykorzystanie postaci fantastycznych, wszelkiego rodzaju duchów, widm zjaw celem uprzedzenia ludzi

przed zazwyczaj negatywnymi konsekwencjami to motyw często wykorzystywany przez poetów i pisarzy.

W drugiej części „Dziadów” duchy pozwalały czytelnikom na chwilę refleksji. Najpierw w kaplicy pojawiają się duchy Józia i Rózi, dzieci, które nie zaznały cierpienia na ziemi. Ich drogę do bram nieba mają

otworzyć ziarnka gorczycy przekazane przez tłum. Zły Pan, za życia skąpy, pozbawiony empatii, nieżyczliwy, gardzący ludźmi, nie otrzymuje pomocy od Guślarza. Jego obecność ma przestrzec przed prowadzeniem samolubnego trybu życia i pogardą wobec innych. Duch Zosi ma przestrzec przed pustym życiem – bez miłości, małżeństwa i rodziny.

Zakończenie:

Duchy to postacie, które mają nie tylko wywołać strach, ale i czegoś nauczyć.

Te w „Weselu” przestrzegają przed porzuceniem patriotycznych wartości dla prywatnych celów i egzystencją pozbawioną wielkich celów. Z kolei w „Dziadach” duchy przypominają ludziom o pewnych zasadach regulujących życie społeczne – ich łamanie miało oddalać od nieba, z kolei przestrzeganie – przybliżać.